

bi volili učitelji po kategorijah šolstva na tudi ta izvedba bi bila težavna.

Tov. Dimnik je mnenja, da bi se morale vršiti volitve v ožje sosvete v posameznih pokrajinah tako, da bi bile zastopane sorazmerno skupine posameznih društev. Ozira na naj se pri izbori zastopnikov le na zmožne osebe. Obrazložil je sistem, po katerem so bile izvršene volitve pri ljubljanskem poverjeništvu.

Razgovor je nanesel tudi na organizacijo na sindikalni podlagi. Čisto sindikalni sistem ni za naše prilike, nač na naj se upošteva kar bi nam moglo dobro služiti.

Tov. tamik Milijević predlaga naj pošleto poverjeništvu osnutke pravil do konca novembra t. l. (Soglasno sprejeto) in se bo o tem sklepalo na prihodnjem sestanku.

ZAŠČITA UČITELJSKIH PRAVIC.

Predsednik poroča, da je Udruženje interveniralo pri ministrstvu radi prognoz. Oblubilo se je veliko storilo pa še malo. Poprave, ki so se izvršile, ne ustrezajo ker niso prišli učitelji na ona mesta, kjer so bili. G. minister je tudi oblubil, da ustavi premeščanja brez razpisa.

Posamezni zastopniki poverjeništev so naštevali slučaje iz svojih krajev. Ugotovilo se je, da so bili slušatelji pedagogške šole v Zagrebu nastavljeni na razna učiteljska še predno so položili diplomske izpite proti čemur naj se protestira.

Ker gospod minister gotovo ni poučen o vseh enakih primerih, je zbrati vse podatke in predložiti Izvršnemu odboru da o njih obvesti v. ministra, da se zabrani enaki slučaj, ki škodujejo šoli in učiteljstvu.

SAMOSTOJNI PREDLOGI.

1. Izkazalo se je, da so konference poverjenikov zelo važne. Prva konferenca je končala z lepim uspehom. Prihodnja se vrši v decembru v Sarajevu.

2. Pov. Skuli stavi predlog, da naj bo na bodočih sejah poverjenikov kot

prva stalna točka na dnevnem redu poročilo vseh poverjenikov o položaju in delovanju v področju posameznih poverjeništev.

3. Pov. Skuli stavi nadalje sledeči predlog: Vsa poverjenišтва UJU in centrala naj vestno prouče vse difference, ki zadržujejo spojitve vseh učiteljskih organizacij v eno skupno organizacijo, ki naj bo naše Udruženje. To se bo uresničilo, če vsi pokažemo: 1. da smo požrtvovalni domo- in mladinski; 2. da smo si tovariško zares iskreni; 3. da je naše Udruženje zgolj stanovsko in strokovno.

Centrala UJU naj stopi v to svrhu takoj v stik z vsemi ostalimi učiteljskimi organizacijami ter nas o razvili in te akcije dosledno in vestno obvešča.

O tej točki se je razvila dolga debata in so se oglašili tov. Skavič, Milojević, Popović, Petrović. Pooblastil se je predsednik V. K. Petrović, da prevzame tozadeven mandat glede učiteljstva na Hrvatskem, ki je še izven UJU.

5. Tov. Dimnik stavi predlog naj se poveri tov. Pavle Flerč, da stopi v stik s komisijo, ki deluje na izpremembi činovniškega zakona. Dožene naj se v katerem pogledu ima komisija izpremeniti zakon. Predložil je več izprememb, ki naj bi se ob tej priliki skušale vnesti v zakon posebno glede učiteljev-vojakov in druge zadeve, v katerih se je opazilo pomanjkljivosti. Predloge dopošlje poverjeništvu pismeno. (Sprejeto).

6. Tov. Dimnik predlaga z ozirom na to, da imajo nekateri člani ožje sosvete in glavnega odbora nenrlike, kadar se udeležujejo sei da izposlušajo centrala pri ministrstvu odsustvo po členu 110. čin. zakona in naj ministrstvo raztegne svoj odlok O. N. br. 30.780 od 2. junija 1925 tudi na te slučaje. (Sprejeto).

Z ozirom na pozni čas in še obilico drugih predlogov je prosil predsednik, naj pov. vse druge predloge vlože pismeno, ker nekateri zastopniki morajo oditi z vlakom. Nato se je vršil prav miran priateljski sestanek z zagrebškim učiteljstvom, kjer se je izmenjala marsikatera zdrava misel in so se utrdili medsebojni odnosi in znanje.

Velika pridobitev za učiteljstvo.

Obeta se, da bo konec oddajanja služb „pod roko“. — S tem se obeta tudi omejitev premeščanj po čl. 71. — Vsa službena mesta se bodo oddajala le z razpisom. — Da se bo le tudi izvajalo! — Treba bo javne kontrole! — Naloga in dolžnost okrajnih društev v tem pogledu.

Že na zagrebški konferenci poverjenikov UJU je poročal predsednik UJU, da je bil Izvršni odbor UJU pri ministru prosvete in je zahteval da naj se ustavi premeščanja učiteljstva, ker se to vrši še vedno posebno na Hrvatskem.

G. minister Trifunović je to oblubil.

Te dni pa smo prejeli sledeči odlok:

Prosvetni oddelek velikega župana ljubljanske oblasti objavlja pod P. br. 7547/3 z dne 3. novembra t. l.: Gospod pomočnik ministrstva prosvete odreja z odlokom z dne 25. oktobra 1926. O. N. br. 27.054, da se odslej ustavi vsa premeščanja učiteljstva: zato se v bodoče zadevne prošnje ne bodo morele več upoštevati. Vse izpraznjenе učne službe v oblasti bodo razpisane. Uvaževale se bodo le prošnje za razpisane službe. — Prosvetni inšpektor: dr. Lončar.

Ta odlok je za učiteljstvo zelo velike važnosti, ker se z njim ustavi vsa takozvana premeščanja »pod roko« ali »pod klobukom« kakor pravijo.

Obeta se nam, da se bo s tem izboljšala upravna morala, ki je predpogoj dobri službeni morali in stanovski morali.

Ako se bodo vsa službena mesta razpisovala in oddajala le z razpisom, bo jenjalo premeščanje po zloglasnem čl. 71 čin. zak. s tem protekcionizem in partizanstvo, kateremu je posebno služil ta člen.

Nepravilnosti pri komisijonelnih ocenjevanjih naravnih stanovanj šolskih upraviteljev.

Že drakonski člen 39. urad. zakona je predvsem za šolske upravitelje neumesten. Delovalo se je na to, da se popravilo krivice, ki jih predpisuje ta člen, a brezuspešno. Ne odnehamo dokler ne dosežemo! (Po čl. 39. urad. zakona ima državni uslužbenec, ki uživa naravno stanovanje, bodisi od države bodisi od samoupravnega telesa [občine, krajnega šolskega sveta itd.], pravico do stanarine le v toliko, kolikor presega stanarina, ki bi mu sicer pripadala vrednost stanovanja po krajevnih razmerah. (Citat iz odloka velikega župana ljubljanske oblasti z dne 25. junija 1926. P. br. 4529).

Naravna stanovanja so se ocenila deloma pravilno, deloma prestrogo in računovodstvo delegacije min. financ za Slovenijo je pričelo odtegovati stanarino in sicer od 1. maja 1924 dalje. Težko smo nenesli te odteglaje, ki so bili marsikateremu tovarišu previsoki. Večina teh odteglajev je bila po večini odvisna od komisij, ki so bile različnih te-

vania po krajevnih razmerah. (Citat iz odloka velikega župana ljubljanske oblasti z dne 25. junija 1926. P. br. 4529).

ženi in marsikje brez naimanjšega interesa oceniti stanovanje strokovno in čl. 39. primerno, ozirajoč se predvsem na krajevne razmere. Komisiji je bilo toliko, kolikor šol!!

Stanovanja v mestih, trgih in prometnih krajih so cenili ljudje, ki so se pri ocenjevanju ozirali na vse potrebno (bili so največini državni uradniki). Po želji pa so bili ocenjevalci občinski možje, nolidelci marsikje pa ravno prilatelci šole in učiteljstva, ki so cenili le s pravcem »čim višje ceneno, tembolje za občino«. Ni čudo, da so nastale take difference, da je stanovanje tovariša v hribih v desolatnem stanju 3-krat višje ceneno kakor tovariša na prometnem kraju. Ocenjevanje brez merila in pravilnika!

Da so se stanovanja ocenjevala skrajno površno in laikiško potrjuje dokaz, da je mesto ocenjevalne komisije prišel z ocenjevalnim zapisnikom k šolskemu upravitelju občinski sluga in mu ponudil tozadevni zapisnik v podpis. Ker je bila zadeva tako neresno pojmovana od ocenjevalcev, jo je tudi marsikateri šolski upravitelj smatral kot neresno v manju, da se bo čl. 39. urad. zakona itak spremenil in da ostane vse le na papirju. Ker

pa je realnost pokazala drugače, sodimo tudi mi sedaj drugače. Nadejali smo se, da se stvar ne bo tako nazlo realizirala, kar je s strani državnih uslužbencev lahko umljivo in unali smo tudi, da izposlujeemo od krajin šolskih svetov, da ostane tozadevno: status quo.

Upamia so ostala le upamia in stanovanja so se morala oceniti. (Kako je v mariborski oblasti mi ni povsem znano).

Ako mora ostati čl. 39. urad. zakona tak kakor je in če ne moremo doseči tega, da se smatra naravno stanovanje šolskih upraviteljev naimennine prosto, kot odškodnina za varovanje in nadziranje šolskega poslovanja, zahtevamo strokovnih ocenjevalnih komisij, ki bodo sposobne pravilno vršiti svojo nalogo y urled državi in korist učiteljstvu ter točen pravilnik za postopek komisije in ocenitev stanovanj.

Lahko se pripeti, da se bodo šolski upravitelji izselili iz šolskih nosilov, a v šoli bodo gospodarile podgane.

Ako ima hišnik za svoje delo prosto stanovanje, ga mora imeti tudi šolski upravitelj za toliko odgovornost kakor jo s tem prevzema.

Vidmar Drago, šolski uprav.

Splošne vesti.

— Deklaracija, narodno edinstvo in še nekaj. Zgodovina deklaracije je dovolj znana, dovolj pojasnjena. Za njo in proti nji smo se prekljali do nočnega v Celju.

V tem besedovanju je stekla večja množina fraz, no nedolžnem papirju kot Save ob največji letošnji povodni mimo Kranja in Beograda. V tem smo res moštri nasledniki junakov iz abecedne vojske. Pred 30—40 leti smo enako lastnosti očitati bratom Hrvatom, ki so se po časopisju pričkali o političnih tueramih v Zagrebu, im je gospodoval trnec-ban s hrvatsko večino v saboru.

Čas bi bil, da končamo tudi mi deklaracijsko voino. In facit deklaracije? — Sprejeta je in nihče več ne vpraša, kako se ji snuje življenje. Toda oni, ki so ji nasprotovali in slednič ostali v manišini, rujejo sedaj proti sklepu, da naravnost proti organizaciji hui ne go so prei naravnost proti sami deklaraciji — za narodno edinstvo. Ti dve besedi nista samo led naslov, ako rabimo sami ali v zvezi: narodno in državno edinstvo kar pomeni za nas nič več, nič manj kot preje. Na to smo prisegli te besede so tudi v kraljevi prisegi na ustavo. Torei zadeva, ki je za nas umljivo sama ob sebi, ako počemo zaresiti veleizdaje. Narodno edinstvo so priznali vsi odločilni faktorji s sprejetjem ustave, ki jo danes priznavajo celo oni, ki so leta 1921, na Vidov dan glasovali proti nji. Manišina se mora vdati večini. To je red, brez katerega pade sleherni parlamentarizem — celo med komunisti v Rusiji.

Deistvo pa da se protideklaracijsko gibanje še no glasovanju v Celju ni poleglo, nam svedoči, da se je deklaracija začela mnogo globlje nego pri § 2. Zaveznih pravil. Posamezni člani tega gibanja — priznavamo — imajo velike zasluge v neodnih panogah naše organizacije. Korenine deklaracijskemu pokretu na sežo vse do znanih krilatic o sivolasm kralju Matiažu, o starcu, ki naj bo tiho itd.

Zato ni odpravljeno zlo s sprejemom deklaracije, marveč se nesloga celo širi z edinstvom v needinstvo. To zlo se nabiž ne da odpraviti niti s sprejemom besed »narodno edinstvo« v deklaracijo: prevelikoko seče rane v resnično tovarištvo.

Sicer pa tudi deklaracija sama s svojimi določilom brez »narodnega edinstva« ali pa z njim ni tako učinkovit dokument, ki bi kar na mah posekal glave vsem zmaiem — celo v lastnih vrstah. Znano pritiskanje kljuk ni še v penziji, samo za vrati čaka prilike, mož neznačajnih, ki ne bodo odklanjali podpore katerekoli pol. stranke. Pod kožo smo vsi krvavi. Pomoč v silii, pomoč: »do ut des« proti ambicioznemu ali boljše podrtemu konkurentu ko gre za udobnost družinice bližino mesta, pomoč, ki pomaga tudi tja, kjer meni protivnik, da je nedosegljivo — taka pomoč bo marsikje dobro došla, drage volie sprejeta. Ei o tem bo mnogo besedovanja — nost festum — zvonjenja po toči. Lepi so paragrafi v deklaraciji! Z obema rokama bi jih podpisal. Ali še lepše je službeno mestece, naiti pridobljeno po ovinkih. Kdo naj mi to dokaže? Deklaracija ima morda za to prezir sramotno osamljenost. Obdolženec bo tačil, kazal na naibližje vzelede, se pridrušal na vse instance, obenem pa

obsedel na vorkem. Kdo mu vzame doseženi Tusculum?

Drugečne mogoče nianse takih skokov nam šele nokaže praksa in — značajnost.

V tem oziru bi deklaracija ne bila tudi navzlic besedicam »narodno edinstvo« ne boljša, ne slabša. A naša skrb bodi, da jo izboljšamo, ko bo dosežala svoj namen. To pa mora biti, če se bomo vsi ravnali po nji — večina in manjšina.

Toda kako zaizesti, kako odstraniti nainovejši razkroj: odstoj posamičnih društev iz Poverjeništvu UJU Ljubljana? To je tisti nekaj, ki ga ni doslej razvozlati ti to. Knaflič z nasvetom. Počakajmo! Počakajte do 1. marca 1927. Kdo nam garantira, da dotle ne bo slabše?

Narodno edinstvo in deklaracija imata samo toliko kavzalne zveze, da se za edinstvo potezaio do malega iste osebe, kot so se proti deklaraciji. Samo toliko in nič več. A tudi dovolj.

Marsikdo si bo mislil: Aha! Samo za kritiko im je! Kritika je potrebna. Kritika mora biti. — Vse res! Mogoče bo kdo celo pritrdil, da je deklaracija potrebna. To na še ni povod, da se nadaljuje voino razpoloženje. Zlo ima globlje korenine, kakor sem omenil že gor: osebna ambicija posameznikov — sicer zaslužnih mož — a na ti in na oni strani.

Manjšina se čuti izžaljeno, da se ne vda večini. Tu in tam smo vsi za depolitizacijo Udruženja. Edinstvo naroda je pa politično veslo, kakor narodni sporazum. To zadevo je nedavno pojasnil Svetozar Pribičević in povdaril da spada v politiko. S tem je pa že dokazano, da ne spada v našo stanovsko politiko. Lahko si ga privoščimo na političnih shodih, v časopisih, ki se bavijo o politiko, a nikakor ne v naši organizaciji. S tem bi bilo nasprotstvo izbito dno.

Razne pridevke o starih o starinah in o sivolasih kraljih Matiažih, ki naj bodo tiho itd. bi bilo treba nremostiti na način, zadovoljiv za obe stranki.

Ne silimo sami sovražniku v posmeh!

Ivo Trošt.

— Za revizijo novega učnega načrta so se izrekli poverjeniki UJU na svojem sestanku dne 31. oktobra t. l. v Zagrebu. K tej reviziji naj bi doprineslo svoj del slovensko učiteljstvo v javni diskusiji. Da se ta omogoči, smatramo, da je naimprimerne, ako posvetimo vsi januarsko številko »Popotnika« »Popotnika« samo razpravljanju novega učnega načrta.

Zato na vabim s tem vse, ki imajo v tem vprašanju kaj povedati stvarno ter odovarjajoče modernemu dihu šolstva in praktičnim potrebam, naj ti napišejo ter mi pošlejo kot svoj prispevek za januarsko številko »Popotnika«, to pa najkasneje do 28. t. m.

Želeti bi bilo, naj bo ta »Popotnikova« številka dokument zanimanja in kritičnega mišljenja slovenskega učiteljstva.

Pavel Flerč,

t. č. urednik »Popotnika«.

— Debata o nujnem izboljšanju uradniškega določila v Narodni skuščini. Poslanec SLS v. Kremžar je utemeljeval predlog v prilov državnemu uradništvu sledeče: V čl. 46. zakona o civilnih uradnikih je natančno in fiksno določeno ka-

ko naj se odmeriaio državnim uradnikom dražinske doklade. Rečeno je, da se morajo urediti dražinske doklade s posebnim zakonom. Dasiravno je ta zakon o uradnikih izšel 31. julija 1923, se dražinske doklade še vedno niso uzakonile. Danes pa fiksiranje ni samo mogoče, ampak je tudi nujno potrebno in koristno urediti to z zakonom, kajti naš dinar se je popolnoma ustalil. Nestalnost državnega uradništva je v škodo upravi. Državno uradništvo živi v stanju negotovosti. Ta negotovost zelo škoduje državi upravi. Državno uradništvo je isti čini-teli ki državo zastopa napram ljudstvu. Zato mora ono na eni strani imeti veliko avtoriteto na drugi strani pa mora biti materialno dobro situirano. Mesto tega pa vidimo da državnih uradnikov vsak dan boli propadalo. Tako daleč propadalo, da prehaiaio v stanje proletariata. Predvsem je temu kriva negotovost, kajti stalnost je eden glavnih momentov, ki bi moral držati državnega uradnika. — Premeščanja in nepravilne redukcije. Govornik navaia tudi druge nepravilnosti ki jih dela vlada napram uradništvu. Predvsem praa sistem premeščanja uradništva iz enega konca v drugi konec države. Kadarkoli se govori o znižanju plač, se obenem pojavi redukcija. O teh redukcijah se vedno govori. Nobena redukcija se ni izvršila tako kakor je treba to ie, da bi se odpustili nesposobni ljudie tisti pa, ki bodo ostali da bi se jim izboljšalo plače. Ne smejo se favorizirati ljudie, ki nimaio za državno službo druge kvalifikacije kakor priporočilo svoje stranke. Vlada uradnikom še vedno odteuie. Poslanec utemeljuje svoj nuni predlog za zaskansko uredbo sklena ministrskega sveta o dražinskih dokladah državnim uslužbencem. Predvsem naglašaa da je vlada ob priliki poslednje uredbe s katero ie državnim nameščencem odtegnila za doplatilne več odstotkov, zatreviala da bo to velialo samo tri mesece, sedai na smo že prišli v četrti mesec. Kljub temu se pa ti odtegliaji še nadalje izvršueio in ne orablialo za doplatilnece. — Poslanec SLS dr. Paleček ie povdarial sledeče: Uradnikom ie treba omogočiti materialni in moralni obstanek. Vlada in večina na delata ravno nasprotno, ker odvzemata uradnikom stalnost cenena in hijienska stanovanja ter jim povzročata nesocialno krivico, ko imi še od njihovih bornih dohodkov odtrgueta z izgovorom da ie treba za doplatilnece. — Tako poslanci! Največia nesreča ie v tem da govore poslanci o potrebi izboljšanja materialnega in pravnega stanja uradništva le kadar so v opoziciji pozabialo na na to svoje stališče kadar pri-deio v vlado in so v večini.

— Za depolitizacijo šolstva ie tudi stranka SDS. Na zboru Samostojne Demokratske Stranke za mariborsko oblast ie bila sprejeta — kakor poroča »Jutro« — sledeča resolucija: »Zahtevamo depolitizacijo vseh uradov in šol ter odločno svarimo pred novimi prevarianii državnih uslužbencev iz partizanskih političnih vidikov. Prav tako protestiramo proti nadaljnii nesmotreni redukcii državnih uslužbencev ali delavcev, ker ie šla vlada že itak predaieč ter pomanikanie qsobia že resno ogroža normalno delo.«

— Najenergičnejše ie pričel izvajati depolitizacijo uradništva in pobliži nartizanstvo prometni minister. Izdal ie odredbo vsemu prometnemu uradništvu da bo strogo kaznovan vsak prometni uslužbenec, ki bo iskal protekcije pri kakem narodnem poslancu. Ako bi izdal in izval tako odredbo vsak minister v svojem resortu, potem bi bilo kmalu konec partizanstva in korupcije pri nameščaniii.

— Dragoceno priznanie. Odlični naš tovariš zaslužen pisatelj ukolienec, antideklaraš nam piše: »Radi bodočnosti bi na raie videl, da zmagate Vi in vsi optimisti, kar Vas ie v stiku z deklaracijo nego da zmagam jaz in morda še nekaj nas.«

— Pripravlia se nov atentat na državno uradništvo. Listi poročao, da se pripravlia nova redukcija državnega uradništva. Ta redukcija se naj izpelje na dvoini način direktno in indirektno. Direktno z zmanjšanjem števila državnih nameščencev indirektno z znižanjem državnih personalnih izdatkov za penziie odnosno podaljšanjem dobe za dosego pravice do penziie od 15 na 20 let in službene dobe od 35 na 40 let. — To nam ie iasen memento da se nam ie pripraviti in ie izvesti enotno fronto vsega državnega uradništva za skupen boj. Kdor misli, da smo danes že pripravlien in sposobni za to se silno moti. Tudi s pristopom k Osrednji zvezi še ni vse izvr-

šeno. Treba bo pričeti šele organizirati skupne vrste da bomo skupno udarili.

— Novi projekt zakona o narodnih šolah »Narodna Prosveta« poroča: Dobili smo iz ministrstva prosvete nov zakonski projekt pod imenom »Osnova zakona o narodnih šolah v kraljevini Srboy, Hrvatov in Slovencev«, ki ga ie priredil dr. Sigismund Cajkovac, prečanski načelnik ministrstva prosvete. Verjetno ie, da bode ta projekt tvoril osnovo novemu zakonu, ki ga hoče predložiti g. minister prosvete narodni skupšini. Pri-pombe in dodatki za ta osnutek nai se pošlieio izvršnemu odboru UJU v Beogradu. »Narodna Prosveta« štev. 85, z dne 7. novembra t. l. ie pričela objavljati ta načrt. Pozivamo člane ožiega sosveta in sreska društva, da nam sproti pošliaio svoje pripombe.

— Učiteljsko društvo »Jedinstvo« za grad Zagreb in okolico ima 14. t. m. ob 3. uri popoldne v Samostanski ulici v Zagrebu zborovanje, na katerem so poleg drugih tudi sledeče točke na dnevnem redu. Tridesetotrodišnica prosvietnoza i staleškoga rada Ambroza Pestičeka i dvadesetotrodišnica Luie Krajačicia oblasni škol. nadzornika. Govori Antun Tunkl. Ovogodišnia skupštna Udruženja Jugoslovenskoga Učiteljstva u Zemunu i Beogradu. Izvješćue Matko Zlatić. Novi jedinstveni nastavni program i plan za osnovne škole. Prikazuje Josip Škavić. Odgovara li današnia viša pedagoška škola svoioj zadači? Raspravlia Dr. Iure Turic. — Jubilantoma iskrene čestitke!

— Nesrečni partii 48. in 55. proračuna. Ker dobivamo večkrat vrašama glede izplačila dvomesečne posmrtnie pomoči in izplačila razlik pokojninskih prejemkov smo se obrnili na gospoda delegata ministrstva financ. G. delegat ie bil tako priazen in nam poslal sledeče poiasnilo: Pod partio 48. proračuna za leto 1926/27. ie predviden za celo državo znesek po 200.000 Din za izplačilo dvomesečne posmrtnie pomoči v smislu čl. 124. zakona o državnih uradnikih in ostalih uslužbencih. Rešenja o izplačilu na izdala v smislu čl. 42. finančnega zakona za leto 1926/27. minister financ na predlog resortnega ministra. Radi tega delegaciji ni nič znano o usodi prošeni učiteljskih vdov in se tudi ne vodio pri delegaciji v evidenci. V tem oziru se ie obračati za informacije na pristoinega velikega župana — Izplačilo razlik pokojninskih prejemkov učiteliev, ki so bili naknadno prevedeni na dinarsko plačo, kakor tudi izplačilo zaostalih pokojninskih prejemkov se ne more še izvršiti ker spadaio med takozvane obveznosti iz preišnih proračunskih let. Vse te obveznosti se izplačueio iz partie 55. proračuna za leto 1926/27., a šele po specialni odobritvi odnosno otvoritvi kredita po ministru financ. Delegacija ie vse obveznosti iz preišnih let že novono priavila ministru financ s prošmo za otvoritev kredita, doslei pa le s sporadičnimi uspehi. Kolikor privatno vem se sedanii finančni minister, g. dr. Perić resno trudi, da bi napravil vsaj s prihodnimi proračunom red ali se mu pa to posreči, zelo dvomim, ker grede te obveznosti iz vse države baie visoko v stotice milionov. Ne preostaa drugega, kakor da se posamezni slučai vedno in vedno urgirao in vsakokrat opozore tudi g. poslanci. — To poiasnilo ie podal gosp. delegat ministrstva financ poverieništvu in daieio tem potom to v vednost tudi učitelstvu.

— Učitelstvu logaškega sreza! Vse cenienie tovarišie in tovariše logaškega okraa, ki dosedai še niso podpisali »Pristopne izjave« prosim, da to store do 15. t. m. One, ki so iz okraa prestavlien v drug okrai pa prosim, da mi svoi odhod in novo službeno bivališče iavio no dopisnici, isto naj store tudi oni, ki v okraj prideio, ki so že, ali pa šele hočieio postati člani okrajnega učiteljskega društva. Prosim tudi vse člane društva, da svoje obveznosti vrše v redu, da more blagrainik mesečno obračunavati s poverieništvom. Šolski upravitelii, ki pošliaio članarino mesečno za vse člane na šoli na eni položnici nai na položnici zabeležilo tudi imena vseh onih, za katere se mesečina pošlie, da tako olaišate posel blagrainiku — Predsednik.

— Popravek. V poročilo o zborovanju učiteljskega društva za slovenbištriški okrai dne 3. oktobra t. l. se ie vrnila pomota ker seie ožiega sosveta dne 25. in 26. septembra t. l. ni vodil dr. Poljanec, temveč poverienik tov. Skuli.

— Učitelstvu sreza Murska Sobota. Tovariše(ice), ki še niso vposlali »Pri-

stopnih izjav«, prav leno naprošam, da pošlieio iste najkasnie do 22. novembra t. l. društvenemu tainiku v Mursko Soboto. Na podlagi vposlanih izjav bo sestavljen društveni imenik, kar se mora zroditi čimpreie. — Vse one tovariše(ice), ki ne preieiaio redno stanovskih listov prosim, da mi to iavio potom dopisnice. Od tu se bo zadeva gotovo uspešno rešila z upravo listov.

Duie t. č. tainik.

— Takrat tak — sedai tak — vsikdar boiuioč se za pravice oziroma proti krivicam. — Josip Lapaine.

— Razpis učiteljskih služb. Na osn. šolah v mariborski oblasti so se razpisale stalne službe. Prošnie ie treba vložit do 6. decembra 1926. Podrobnosti glei v »Uradnem listu«.

— Prošnia. Če ima kateri g. tovarišev, ki so nekda služili v sežanskem okraiu sliko rainera tovariša Frana Zakrajška, prosim, da mi to posodi. Porabiti in mislim za kliše k delu, katero izdam pod naslovom: Fran Zakrajšek, jezikoslovec, pesnik, pisatelj in estetik. — Novo mesto, 8. novembra 1926. — Janko Leban.

Naša društvena zborovanja.

Razen dveh deloma, so se vsa društva izrekla proti izstopu iz kulturnih in karitativnih društev - kot protest proti redukciji plač. — Ideja solidarnosti vsega drž. uradništva je zmagala! — Člani Radovljiškega društva pošljajo poverieništvu izjave, da ne izstopajo iz UJU. — Tudi v Novomeškem društvu opozicija ni izstopila iz Poverieništva. — Prevladuje trezno mišljenje za legalno uveljavljenje. — Nikomur se ne krati pravica, da se legalno uveljavlia.

Vabila:

— Belokranjsko učiteljsko društvo zboruje v soboto 13. novembra 1926. ob 11. uri v Crnomlju. Dnevni red: A. Ob 11. uri pevska vaja.

B. Ob 13. uri: a) Odobrenie zadnjega zapisnika; b) Poročilo predsedstva; c) O novih učnih načrtih — poroča sreski šolski nadzornik Gustav Lukežič; d) Slučajnosti. Z ozirom na važnost razgovora o učnih načrtih naj nihče ne manjka!

— Marenberško učiteljsko društvo zboruje dne 17. novembra 1926 ob 9. uri na Muti s sledečim sporedom: 1. Čitanje zadnjega zapisnika. 2. Dopisi. 3. Rokotvorni pouk — poroča tov. Kos. 4. Stanovske in društvene zadeve. 5. Slučajnosti. Obisk obvezni! Odsotnost opravičiti! — Preds. — Smarsko-rogško učiteljsko društvo bo nadaljevalo, dne 13. t. m. ob 10. uri svoje zborovanje v Rogški Slatini, ker ie bilo zborovanje dne 16. septembra radi preobširnega dnevnega reda prekinjeno. Pri slučajnostih razgovor o novem učnem načrtu.

Poročila:

— Novomeško okrajno učiteljsko društvo ie imelo v soboto 6. t. m. ob pol. 10. uri dop. v novomeški osn. šoli svoj izredni občni zbor. Izrednega občnega zbora so se udeležili tudi tovariši in tovarišice »Slomskove zveze«, dalje gg. poverienik A. Skulj in urednik »U. T.« Iv. Dimnik iz Ljubljane ter tov. A. Mervič, ravnatelj meš. šole v Ribnici. Udeležba ie bila velika. Za zapisnikarico ie bila izvoljena tov. Znančeva.

Predsednik Pirnat otvoril izredni občni zbor, pozdravi navzoče, prav posebno še goste ter preide na dnevni red:

Novi učni načrti: Tov. poverienik A. Skulj ie v svojem izčrpnem in vseskozi stvarnem poročilu očrtal vse dobre strani in napake novega učnega načrta. Po živahni debati se ie izvolil odsek z nalogo, da sestavi spomenico prosvetnemu oddelku v svrhu odprave nedostatkov glede razdelitve učnih ur v posameznih kategorijah šol. Za poučljivo poročilo ie žel tov. poverienik iskreno zahvalo in priznanje.

O prosvetnih in stanovskih prilikah ter o novi smeri: Tov. Iv. Dimnik ie v svojem idealno zamišljenem referatu razmotril o najbolj aktualnih točkah našega stanovskega pokreta. Prav posebno ie povdarjal, da moramo stremeti za tem, da se vse panoge uradništva naše države združijo v mogočno organizacijo, ki bo kos navalom vsakterega vladnega režima. Prisotni so zelo pazno sledili globoko zasnovanim smernicam naših stanovskih prilik, zavedajoč se važnosti, da nas veliki čas, ki prihaja, ne najde nepripravljenih. Po končanem predavanju so zborovalci predavatelju z ogromnim aplavzom pokazali, da ie bilo govornio vsem iz duše in srca.

Uitisi kongresa Narodnega ženskega Saveza na Bledu: Zelo veliko zanimanje ie tudi vzbudilo predavanje tov. Milene Sušnikove. Ne samo tovarišie, tudi tovariši so napeto poslušali lepo, stvarno, kratko, pregledno in jedrnatno zakroženo predavanje. Predavateljica se ie dotaknila vseh perečih vprašanj ženskega pokreta. Zaznali smo, kako važno in potrebno ie žensko vprašanje za kulturni in narodno-gospodarski razmah ljudstva. Narod, ki ima zavedno ženstvo, ie lahko srečen in ponosen, zakaj njemu ie posvečeno delo, posvečen čas, posvečena ljubezen. Z navdušenim aplavdiranjem in pritirjevanjem smo se oddolžili tov. Sušnikovi za trud, ki ga ie imela pri sestavi tako stvarnega referata.

Volitve društvenega odbora: Po končanih, nadvse skrbno sestavljenih referatih se ie prešlo k volitvi novega odbora. Člani »Slomskove zveze« so se odstranili, nakar ie tov. predsednik ugotovil sklepčnost članstva in prečital društvena pravila, zadevajoča volitev. Soglasno se ie sklenilo, da se volitve izvrše po listkih in da se »Pristopne izjave« izpolnijo šele na prihodnjem zborovanju. Volitve so potekle v najlepšem redu. — Po končanem izrednem občnem zboru se ie novo izvoljeni društveni odbor konstituiral sledeče: Pirnat (predsednik), Grudnikova (podpredsednica), Menard (tajnik), Sušnikova (blagajničarka), Mušičeva in Obrekar (odbornika), Ariglerjeva, Žen in Grudnik (namestniki). Razsodišče (3 člani), prosvetni odsek (3 člani) in nadzorstveni odsek (2 člana) ie ostalo soglasno neizpremenjen do prihodnjega občnega zbora.

— »Dinarski dan.« V spomin šeste obletnice teh žalostnih dnevo priredi Jugoslovenska Matica širom cele Slovenije dne 14. novembra 1926 zbirko in narodno obrambne namene pod naslovom »Dinarski dan«. Ta »dinarski dan« ie zamišljen takole: V vseh mestih, trgih in večjih krajih naj podružnice Jugoslovenske Matice ali kjer se te ne obstajajo, druga društva organizirajo »dinarski dan«, na način cvetličnih dnevo. Prispevki naj se v steklenice ali pušice zbiraio po ulicah, trgovinah in podjetjih in zasebnih stanovanjih. Na deželi pa naj se zbiranje vrši po službi božji pred cerkvijo in od hiše do hiše. Sicer pa prepuščamo podrobnejšo organizacijo inicijativi lokalnih faktorjev, ki naj zbirko uredie kakor najbolj prikladno in koristno. Nabrane svote naj se potem nakažejo pokrajinskemu odboru Jugoslovenske Matice v Ljubljani. Prodajali se bodo odkupni znaki po 5 Din komad, ki naj jih društva naroče pri pokrajinskem odboru Jugoslovenske Matice v Ljubljani. Naj ne manjka širom Slovenije nobene vasi, nobenega kraja, kjer bi ne zbiralii ta dan za naše neodrešene brate in sestre. Vsi neumorno na delo za nje. Dobro došel ie vsak, tudi najmanjši dar. — Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani.

— »ZVONČKE« 2. štev. ie izšla in ima sledečo vsebino: E. Gangl: Očetov nož, pesem; Josip Vandro: Kočljeva osveta, pripovedka; A. Potočnik: Ljubljana, poučni spis; Ivanka Kalinova: Mamici, pesem; Fr. Rojce: Učiteljeva tridesetletnica, življenjepis; Albin Cebular: Solza, pesem; Dr. Fran Zbanič: Ne kradi, povest; Damijan: Jesenski večer, pesem; Josip Jeras: Deklice iz preteklosti, zgodovinski spis; Karel Štrbenk: Jure, gledališka igra; Danilo Gorišek: Mamice ni, pesem; Anica: 10. oktober, pesem; Pouk in zabava; Koticček gospoda Doropoljskega.

Slučajnosti: Predsednik Pirnat poiasni, da bo urednik »Sadjarja in vrtinarja« podal v prihodnji številki istega glasila zadoščenje učitelstvu, ker v zadnji številki neosnovano napada naš stan. Dalje apelira na navzoče, da naj pristopajo kot zadrudniki k »Učiteljski tiskarni« in da naj z ljubeznijo agitirajo za »Zvonček« ter skušajo neorganizirano mlajše učitelstvo pripeljati v naše vrste. Za »Djački dom« v Beogradu se ie prodalo 32 kuponov po 1 Din. Končno ie tov. predsednik zahteval od članov, da v najkrajšem času poravnajo članarino.

Sklenilo se ie, da se vrši prihodnje zborovanje 7. dec. t. l. v Novem mestu. Tovariši in tovarišice! Strmimo složni naše vrste in pogumno korakajmo po začrtani poti, da čimprej dosežemo vse višje cilje in ideale naše stanovske organizacije!... »Kdor ie podira, ne bojim se ga, še manj ga častim. Le kdor ustvarja, zida, junak ie ta kaj pridale«

V Novem mestu, dne 7. nov. 1926. — Tajnik.

Člani ožiega sosveta in gospodarsko stanje Pov. UJU.

(Odgovor g. L. Jelencu z ozirom na »Edinstvo« št. 2.)

Do avgusta meseca 1. 1925. sem smatral, da so kritja, ki so jih vsebovali računii in bilanca na vsakokratni pokrajinski skupšini bolj mobilna in da se z njimi redno krijejo izdatki.

Knjig nismo pregledovali člani ožiega sosveta, na sejah se nam ni poročalo o celotnem stanju in želeli smo v veri, da ie stanje poverieništva normalno in dobro.

V avgustu 1925 me ie opozoril tov. G. rum, kot takratni predsednik nadzorstva Učiteljske tiskarne, da ie pri tiskarni zaostanka na neplačanih računih »Učit. tov.« »Popotnika« in »Zvončka« 303.563,87 Din, za katere moramo skrbeti, da se poravnajo.

Na sejah nadzorstva Učiteljske tiskarne ie doznal za zaostanke tov. H. ren. Na poti v Suhotino v avgustu 1925. l. sva govorila o tem tudi s tov. G. nusom in bila oba mnenja, da moramo polagati večjo važnost na odplačilo zaostankov. V Subotici ie tov. G. nus opozoril na to tov. Jelencu.

Na prvi seji ožiega sosveta — za tem — dne 1. oktobra 1925 ie zahteval tov. H. ren točno poiasnilo k splošnemu blagajniškemu stanju prejemkov in terjatev. Ker nas poročilo na naslednji seji 28. novembra 1925 ni zadovoljilo, sem zahteval jaz do seje širjega sosveta točen izkaz vseh dolgov in terjatev poverieništva in sicer ločeno glede članarine, posameznih listov in fondov.

Ker na seji 9. januarja 1926 ni bilo te točke na dnevnem redu, mi ie na moje vprašanje poiasnil blagajnik, da ie to odredil poverienik Jelenc, češ da se bo itak to vprašanje razpravljalo na seji širjega sosveta. Interpeliral sem na tej seji, kaj ie z nako preknjizbo 85.000 Din, a nisem dobil poiasnila.

Na seji širjega sosveta 10. januarja 1926 ie predsednik nadzorstva pov. UJU tov. Luz. nar poročal, da ie zanj avtentichen dolg 183.000 Din. Ko sem mu jaz zaklical, da to ni res in ie faktičen dolg 314.720 Din, me ie zaradi tega poverienik Jelenc poklical k redu.

Na isti seji ie tov. Stopar interpeliral, kolika ie zaloga »Zvončka«, ki smo jo izročili tiskarni, da nam ie preknjizila znesek 85.000 Din in ponovno se drugič, koliko znaša vrednost zaloge »Zvončka«?

Na to ni dobil tov. Stopar poiasnila vkljub temu, da ie tov. Jelenc že 30. decembra 1925 podpisal listino na tiskarno, katera dokazuje, da ie že tedaj vedel on in blagajnik, da ie zaloga »Zvončka« vredna le 50.000 Din, in ie v preknjiznem znesku 85.000 Din še 35.000 Din nepokritega dolga, ki bi ga naj poverieništvo odplačevalo brezobrestno tiskarni v petih letih po 7.000 Din. Vkljub temu, da ie ta listina bila dana tiskarni že 30. dec. 1925 in smo imeli sejo ožiega sosveta še potem 9. januarja 1926, smo člani ožiega sosveta — ki smo bili takrat slučajno tudi člani uprave tiskarne — izvedeli za vsebino te listine šele na seji tiskarne 27. februarja 1926,